

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 16. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242

Jugos. demokratska stranka

V nedeljo, dne 12. oktobra 1919

se vrši velik

LJUDSKI SHOD

kot

manifestacija narodneg edinstva

v

Narodnem domu v Mariboru

Začetek ob 10. uri dopoldne.

Govorijo narodni poslanci iz Srbije, Hrvatske
in Slovenije.

Hrvatske pritožbe proti slo- venskim železnicam.

V »Slovenca« štev. 228. od 4. okt.
t. l. je posnetek člankov »Jugoslov.
Lloyda« kakor »Jugoslov. Ekonomista«,
razun teh so prinesli zadnje dni različni
hrvatski časopisi dokaj ostre članke,
ki so bili naperjeni zoper slovenske

železnice. Da se prepreči vsako sumni-
čenje in razbistrijo pojmi, objavlja
obratno ravnateljstvo južne železnice v
Ljubljani to-le:

Doslej je stalo na Teznu pri Mari-
boru okrog šeststo, a v Sevnici pri
Zidanem mostu okrog 100, razun tega
še v Nemški Avstriji nekaj stotin
ustavljenih vozov in sicer za progo
Sisek - Zemun, progo Zagreb - Koprivni-
ca - Virovitica - Osjek, ter Zagreb juž.
in drž. kol., večina tega tovora je
stalo že mesece tam in ga vzlic vsem
naporom ni bilo mogoče spraviti na
Hrvatsko in sicer iz sledečih vzrokov:

Za progo Sisek - Zemun je bilo
ustavljenih preko 300 vozov. Ta proga
je že čez mesec dni zaprta za tovorni
promet, razun za premog. Zaustavljen
tovor sprejema državna železnica le
v neznatnih množinah, paroplovba po
Savi je bila vsled nizkega stanja Save
dalj časa ustavljena.

Za progo Zagreb - Koprivnica - Viro-
vitica - Osjek je bilo ustavljenih preko

200 vozov, ker državna železnica v
Zagrebu veliko prepočasi, včasih sploh
samo premog sprejema.

Zagreb državni kolodvor je bil nekaj
časa sploh zaprt, a v splošnem sprejema
tovor v neznatnih množinah.

Zagreb južni kolodvor je že več
mesecev prenapolnjen.

Presojati, kaj je krivo stagnacije
na progah državne železnice na Hr-
vatskem, ni stvar slovenskih železnic.
Trdi se, da pomanjkanje strojev in
premoga. Strojev posodijo Slovenci
Hrvatom 30, a premoga jim daje Slo-
venija več, kakor ga sama utrpeli
zamore.

Glede zagrebških kolodvorov je
pripomniti, da sta v splošnem za do-
sedanji obseg prometa in trgovine
obadva veliko premajhna. Ravnateljstvo
v Ljubljani je glede južnega kolodvora
že ukrenilo, da se v doglednem času
primerno poveča.

Glavna ovira za promet na zagreb-
ških kolodvorih pa so prepočasno
ocarinarje ter reekspedicije.

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(63)

To ni bilo popolnoma res. Vedno sem
na to čakala, zakaj mi nadzornik pripoveduje
vsa ta razkritja, da, celo svoja najskrivnejše
misli. Zdaj sem spoznala to. Hotel je imeti
protidarilo!

»Vi ste bili takrat na pozorišču«, je na-
daljeval ter me za hip zvedavo pogledal, »in
vi ste morali videti moža, ko je pobral dia-
mant ter ga izročil gospodu Greyu. Ali ste
opazovali njegov obraz?«

»Ne, gospod nadzornik«, sem odgovorila,
»preveč sem bila razmišljena. Razentega sem
tedaj opazovala gospoda Greya.«

»To je škoda. Upal sem že, da nam
boste pojasnili neko važno točko.«

»Kakšna točka je to, gospod nadzornik?«

»Če se sledeči opis strinja z njim.« —
Prišel je za drug listek in že mi je hotel pre-
čitati njegovo vsebino, ko se je zgodilo ne-
kaj, neki mož je prišel skozi vrata.

Komaj sta ga oba gospoda spoznala, sta
kar na me pozabila in sta se pečala edinole
s prišlecem. Morda je to zakrivila zunanost
moževa, ki je izgledal, kakor da je hitro tekel
ali pa bil priča nenavadnega dogodka. Nad-
zornik je pri njegovem vstopu hitro vstal in
že je odprl usta, da bi ga vprašal, tedaj se je
spomnil moje navzočnosti. Pogledala sem,
kam naj se umaknem, ne da bi me k temu

še le pozval. Tedaj je gospod Gryce odprl
vrata v stransko sobo ter me prosil, naj tam
sedem, ker morajo par trenotkov govoriti z
možem.

Seveda sem ga ubogala ter ga proseče
pogledala. Očividno je ta pogled učinkoval,
ker se je njegov izraz izpremenil, ko je zopet
prišel za kljuko. Ali bo zaprl vrata ter me
tako izključil od pogovora, ki me je gotovo
tako zelo zanimal kakor nikogar drugega na
svetu? Ali pa je spoznal mojo radovednost,
potrebo, izvedeti, kakšne so moje nade, ter
bo dovolil, da bom slišala moževo poročilo?

Tesnobno sem opazovala vrata. Kljuka
se je pregibala počasi, prepočasi, kakor da
bi se popolnoma zaprla. Ali jo bo popol-
noma zaprl? Ne. Pustil jo je, kakor je bila.
Najmanjši tresljaj tal bi zvečal odprtino, ne
da bi se kaj slišalo. O tem sem bila prepri-
čana. Toda ni bilo treba na to čakati. Možje
v pisarni so pričeli govoriti. In v moje naj-
večje zadoščenje sem mogla slišati vsako
besedo. Poslušala sem z največjo paz-
ljivostjo.

Ko se je nadzornik načudil, da prišlec
tako izgleda, je ta pričel jecljati:

»Ravnokar sem z največjim trdom ušel
smrti! O tem vam bom pozneje poročal.
Najprvo bi vam rad povedal, da je mož, ki
ga iščemo, v mestu. Včeraj ponoči sem ga
videl ali pa vsaj njegovo senco, kar je
konečno isto. — Bil sem tam, v oni hiši na
šestinoseddeseti cesti, v hiši, ki jo imajo vsi
za zaprto. Prišel je, in — —«

»Stojte! Ali ga imate?« ga je prekinil
nadzornik.

»Ne. To je dolga povest, gospod nad-
zornik — —«

»Povejte jo!« — Glas nadzornikov je
bil suh. Očividno je bil razočaran.

»Ne grajajte me še, gospod nadzornik«,
je pripomnil oni. »Je to prekanjen dečko.
Stvar je bila sledeča: Želeli ste fotografijo
sumljivega in pa njegov rokopis. Nisem si
mogel misliti boljšega prostora, kjer bi mogel
to najti, nego njegovo lastno sobo v hiši
gospoda Fairbrotherja. Vsled tega sem
poiskal potrebno polnomoč, in snoči bolj
pozno sem šel na pot. Šel sem sam —
vedno sem bil egoist — in se nisem
prav nič zavaroval. Le policistu, ki je stal na
vogalu, sem stvar površno pojasnil, potem
sem hitel ob hiši k zadnjim vratom, ki vodijo
na sedminoseddeseto cesto. Fairbrotherjeva
hiša ima tri hišne duri, kakor vam je vse-
kakor znano: Dve na šestinoseddeseto cesto,
velike glavne duri in mal vhod, ki ie v
direktni zvezi s stopnicami v stolpu, in pa
duri na sedminoseddeseto cesto. Za te duri
sem imel ključ pri sebi.

Ne verjamem, da bi me kdo videl, ko
sem stopil v hišo. Deževalo je. In mimo-
gredeči so imeli preveč opravila s tem, da
so držali dežnike nad glavami, kakor pa
da bi gledali človeka, ki se je skr! v hišno
vežo.«

(Dalje prih.)

Za ocarinjanje blaga v Zagrebu ni ne primernih tirov, ne skladišč, ne dovolj izvežbanega carinskega osebja. Vsled tega se ocarini dnevno samo 2 do 3 vozove. Jasno je, da tudi dotok ne more biti večji. Ocarinjanju v Zagrebu pa je podvrženo tudi blago za vse druge postaje na Hrvaškem. Da se v interesu Hrvatske same odstrani ta prometna ovira, predlagalo je obratno ravnateljstvo v Ljubljani, naj se ocarinjanje izvede v Mariboru in se je izjavilo, da kupi v ta namen velika skladišča eskomptne banke v Mariboru, kar bi južno železnico stalo več milijonov. Pri tem pa je ravnateljstvo zadelo na najhujši odpor zagrebške trgovske komore, ker hočejo združene tvrdke Ornstein, Spitzer, Weiss, etc. obdržati posredovanje pri ocarinjanju in s tem združene dohodke v svojih rokah, da siceravno se s tem zajezi ves promet in onemogoči trgovina.

Glede drugega tovara, ki ni ocarinjanju podvrženo, ovirajo promet rekspedicije, to je trgovci naroče robo v Zagreb, jo puste stati na kolodvoru, da jo drugam prodajo in odidejo ali se razložijo dotični vozovi šele čez več dni oziroma tednov.

Tačas zastavljajo tire in se druga roba ne more razkladati. Popolnoma napačno je torej dolžiti slovenske železnice nepotizma, anarhije ter jim podtikati politične motive, vzroki niso to stran, ampak onostran Sotle.

Naj Hrvati sami naredo red na svojih lastnih progah in odstranijo ovire na zagrebških kolodvorih, pa jim bodo slovenske železnice redno dovažale več stotin vozov na dan ter bo odpadla vsaka podlaga krivičnega sumničenja.

Tak je bil do sedaj dejanski položaj. Zadnje dni pa je nenadoma nastal preokret.

Ko se je mudil načelnik generalne carinarne v Beogradu gospod Dimitrijevič v Ljubljani, se mu je položaj razložil v gori navedenem smislu. Strinjal se je s predlogom, da se tovor za Hrvatsko začasno zacarini v Mariboru in je izdal tozadevna navodila.

Ko pa je prišel omenjeni gospod v Zagreb, brzojavil je nenadoma ravnateljstvu v Ljubljano, da je carinsko osebje v Zagrebu in Sisku tako pomnožil, da zamore vse blago gladko ocariniti, tako da ocarinjanje niti najmanj ne bo motilo prometa ter zahteval, naj se ustavljeni tovor takoj pošlje v Zagreb, sicer pade krivda na zastoj prometa na južno železnico.

Na podlagi te zahteve je južna železnica 6. t. m. kratkomało dirigirala

vseh 600 vozov iz Maribora v Zagreb. Prvi dan se je ocarinilo v Zagrebu juž. kol. 2 voza in pol. Drugi dan nič. Proga Zidanmost-Sisek je prenapolnjena.

Kakšne posledice bode to imelo, se bode pokazalo prihodnje dni.

Politične vesti.

Italijansko-jugoslovanski spor. Vse svetovno časopisje se bavi z Reko ter našim sporom z Italijani. Po svetu krožijo najrazličnejše govorice, ki pa jih nihče ne potrjuje, a tudi nihče ne dementira; naša in italijanska vlada stojita nasproti vsemu temu kakor, da bi jih nič ne brigalo. Kaj je temu vzrok? Govorimo odkrito! Položaj je velekritičen in vsak dan, vsaka ura nam lahko prinese največjih iznenadenj. Dnevi, ki jih preživljata Jugoslavija in Italija sedaj so zelo podobni onim, ki sta jih preživljali Srbija in Avstroogrska po nesrečnem sarajevskem atentatu. D'Annunzijski akciji na Reki lahko pripisujemo isto važnost, kakor Principovemu atentatu 1914. Kakor takrat v Avstroogrski, tako si stojita tudi danes v Italiji nasproti dve stranki: ena, ki je za aneksijo in druga, ki je proti njej in proti konfliktu sploh. To sta nacionalistična d'Annunzijska in socialistična stranka. Kdor pa pozna dobro italijanske interne razmere, ta ve dobro da so nacionalisti močnejši kot pa socialisti. Radi tega se na dobrote laške revolucije ne smemo tako absolutno zanašati, kot se žalibog zanašamo. Sedaj ne gre več za Reko, ne gre za Istro, Goriško, Trst, gre za mnogo več, gre za biti in nebiti naše mlade države sploh. Konflikt z Italijo bi bil danes preuranjen! Milanski »Corriere della sera« javlja, da so se sovražnosti med našimi regularnimi četami ter Italijani že začele. Naše čete so po tem poročilu obstreljevale pri vходу v Kotorski zaliv z obeh obali italijanski parnik »Epiro«, kateri je imel na krovu 210 laških vojakov ter nekaj francoskih in angleških častnikov. Pri tem da je bilo več laških vojakov ranjenih. Radi tega obstreljevanja, da je dal francoski mestni poveljnik omenjenemu parniku za spremstvo francosko torpedovko z nalogo, da naj, ko bi se napad ponovil začne obstreljevati našo trdnjavo. Na drugi strani pa poroča, da so pred vhomom v Škader našli več razmesarjenih trupel laških vojakov. Pred mestom da se nahajajo Albanci. — »Chicago Tribune« javlja nadalje, da se odpošlje v Dalmacijo še več ameriških mornarjev, v svrhu da znova zastavijo Italijanom pot, ako bi ti še enkrat hoteli napasti Trogir ali kako drugo dalmatinsko mesto. Dalje poroča, da so iz Zagreba proti Reki na poti 4 baterije poljskega topništva, radi česar vlada v mestu veliko razburjenje. Po Reki naznanjajo letaki, da je Wilson izjavil, da bodo v slučaju potrebe nastopile ameriške čete, da ščitijo jugoslovanske pravice na Reki. Isti list pravi dalje, da se vojna med Jugoslavijo ter Italijo smatra za neizogibno. Rimski list »Epoca« javlja, da so jugoslovanske čete in dobrovoljci zasedli pozicije na Snežniku. Poveljnik na Reki je zaukazal protiodredbe. Švicarski listi pa poročajo dalje o spopadih naših ter laških čet v Dalmaciji. Krasen članek o Reki ter o italijansko-jugoslovanskem sporu prinaša ruski list »Slavjanskaja Zaria«, ki piše med drugim: »Zdi se, da hoče (antanta) tudi v tem slučaju (v slučaju Reke) znova in znova dokazati upravičenost onega naziranja, da je napram Slovanom dovoljeno vse, ker so Slovani ljudje drugega reda. Za nas ni nobenega dvoma, da je reško vprašanje slovansko vprašanje. Reško vprašanje je ono izmed jugoslovanskih vprašanj, ki ogroža svetovni mir, zlasti pa odnošaje med Jugoslavijo ter Italijo. Slovanstvo kot celota ni imelo na mirovni konferenci nobenega zastopnika in slovanski narodi pri mirovni kon-

ferenci niso bili udeleženi. Razkrojena Rusija je odpadla od te kombinacije, zato se dela politika brez nas...« Dalje se zavzema za jugoslovansko Reko ter trdi, da je reško vprašanje splošno slovansko vprašanje.

Nova Madžarska. Berolinski »Lokal-anzeiger« javlja iz Frankobroda ob Meni: Kakor se poroča iz Pariza, se bo mirovna pogodba z Madžarsko najbrže še tekom tega meseca izročila sedmoriči madžarskih delegatov, ki bodo poslani v Pariz. Pogodba določa za Madžarsko naslednje meje: Ob severnem robu države sledi meja nekaj časa Donavi, potem pa črti, ki gre od zapada proti vzhodu in ki se bo morala v podrobnosti šele določiti; najbrže bo tekla ta črta od Bratislave do Komorna. Pred velikim zavojem Donave severno od Budimpešte krene meja v severovzhodni smeri proti Karpatom in doseže pri Marmarski Sihoti točko, kjer naj se združijo meje treh držav; Čehoslovaške, Madžarske in Rumunije. Vse bivše ogrske ozemlje, ki leži severno od te črte, pripade češkoslovaški republiki. Na vzhodu gre meja od Marmarske Sihote do reke Samos, potem nekaj časa ob tej reki, nato pa vzhodno od Debrecina proti jugu do reke Maros in doseže pri kraju Szent-Ivan reko Tiszo, kateri sledi do njene stare struge. Potem okrene proti zapadu in gre severno od Drave v smeri proti Radgoni. Na zapadu se uredi vprašanje Zapadne Ogrske tako, da pripade Sopronj Nemški Avstriji. Madžarska bi potem obsegala približno 140 000 km² in bi imela okoli 10 milijonov prebivalcev.

Dnevne novice.

Nedeljski shod bo prava manifestacija jugoslovanskega Maribora za to, da se odstrani sedanje razmere v državi in da pride parlament k resnemu delu. Srbski in hrvaški gostje pridejo v Maribor jutri z vlakom. Za Maribor bo častno, ako bo nedeljski shod čim najlepše obiskan. Zato pridite vsi!

K našemu programu. Poročilo o glavnem strankinem zborovanju JDS 1. 1919. Založilo Tajništvo JDS v Ljubljani, 74 strani cena K 3.— Brošura, ki je pravkar izšla, prinaša glavne govore z letošnjega zborovanja Jugoslovanske demokratske stranke 5. in 6. julija. V teh govorih so zavzeli posamezni govorniki stališče stranke do najaktuelnejših vprašanj kakor, edinstvenosti države, agrarne reforme, valute, carine, prosvete itd. Knjižica je zlasti važna za vse politične govornike in agitatorje, ker črpajo lahko iz nje dovolj snovi za politično delo po deželi. Brošuro toplo priporočamo. Brošura se dobi po vseh krajevnih organizacijah JDS in po knjigarnah.

Moje maslo. 1. Zadeva g. kaplana. Gospod nadučitelj Kopic mi je naznanil, da se vrši po naročilu okrajnega šolskega sveta dne 28. junija 1919 šolarska maša za dobrobit našega kralja. Kot neplačani kapetan udeležil sem se s svojim moštvom te maše. Mašo je celebriral g. kaplan, na oltarju ste goreli dve sveči, mesto petja je bila glasna molitev šolarjev in na koncu molitev kaplana, v katero je upletel še molitev za dobrobit domovine. O kralju ne besede. To je toraj bila ona maša za kralja, katera naj vzbuja med drugim tudi med šolarji ljubezen do svojega vladarja. Mene je to postopanje v času različnih Radičev razjezilo in zato sem se pritožil na kompetentno oblast. Poročal sem golo resnico. Pravico do pritožbe pa imam mogoče? Odgovor na mojo pritožbo je bil seve vreden c. kr. lavantinskega konsistorija. Ta je bil: pri šolarskih mašah se ne molí za kralja Petra, ker nimajo tozadevno še nobenega naročila. Da sem se jaz pritožil glede postopanja pri kraljevi maši, so jednostavno mirno prezrli. Ja, če bi bilo to v Avstriji!! — 2. Zadeva g. notarja. Štupice. Deželna vlada je izdala oglas, da morajo vsi notarij prositi za poverilo. Prosili so vsi. Takrat so podali zaupniki svoje pritožbe glede različnih nemških notarjev in to v namenu, da jim na podlagi njihovega delovanja odreče vlada

zaupanje in poverilo. Znano je, da je narodnost odločevalo poprej mišljenje, posebno pa dejanje pojedinca in ne rojstvo. Da nas je izdal Štupica pri občinskih volitvah, še bržčas „Straža“ ne bo tajila. Razven drugih stvari privošči si je sedaj narodnjak Štupica leta 1914 še to, da je javno mene denunciral, da sem spisal knjigo o združenju vseh Jugoslovancev, in da sem bil ud „obrane“, mojega sollicitatorja g. Polića pa, da je širil knjige o kralju Petru. Ta je zato tudi sedel v preiskovalnem zaporu 4 mesce in 18 dni. To in še mnogo kaj drugega sem nanašal z dokazi deželni vladi. Da bi se kje zlagal, mi ni nikdo očital. Zato, da imajo v Ljubljani druge pojme o tem, kakšni notarji da so za Sv. Lenart ravno dobri, kakor jaz, zato ne morem. — 3. Zadeva poštarja Krajnc. Po dovoljenju g. generala Maistra sem sestavil novembra mesca stražni oddelek. Rabil sem radi zveze nujno popolnoma zanesljivega našega človeka na pošto. Tukaj pa smo imeli zagrizanega nemčurja. Takrat je prihitel v Maribor iz Lipnice poštar Kranjc. Na mojo prošnjo je bil pripravljen sodelovati pri puču, katerega sem nameraval. Če je bilo to za njega varno, je drugo vprašanje. Ali storil je to in prevzel iz mojih rok poštini urad pri Sv. Lenartu, ko sem z oboroženo silo vrgel prejšnjega poštarja iz urada. Naknadno odobrila je Ljubljana moj korak. Krajnc, ki je domačin iz ugledne rodbine pri Sv. Juriju, preselil se je z rodbino na svoje stroške semkaj. Pač pa me je prosil, da bi po možnosti skrbel za to, da on za svojo požrtvovalnost ne bi bil kaznovan s selitvenimi stroški. Storil sem tedaj svojo dolžnost in prosil kakor v Ljubljani tako v Beogradu za Krajnc. Iz Beograda sem dobil poročilo, da je prošnja Krajncu ugodno rešena. Istočasno je dobil isti brzojav iz Ljubljane, da je imenovan pri Sv. Lovrencu. Ko sem svojo vest iz Beograda telefonsko sporočil dr. Debelaku, mi je ta rekel, da ga je on imenoval za Lovrenc, nekega Šturma pa za Sv. Lenart, da pa mu je vse jedno, če je Beograd odločil drugače. Klub temu poslal ga pa je ta gospod, ki se je čutil bržčas ožaljenim, k Sv. Lovrencu. Glede Šturma mi pa je g. prof. Voglar povedal, da je v Mariboru organiziran pri JDS. Krajnc se je odselil k Sv. Lovrencu, pustil pa je rodbino še dva mesca pri Sv. Lenartu. „Čuden slučaj“ je hotel, da je dobil od ravnateljstva pisno za svoje imenovanje pri Sv. Lenartu k Sv. Lovrencu ravno ta dan, ko se je pripeljal s celim pohištvom in rodbino k Sv. Lovrencu. Še bolj čudno pa je, da je za to Šturmu že vedal poprej, da isti slučajno nima pri Sv. Lenartu ne rodbine in ne stanovanja, marveč da shaja z nahrbtnikom prtljage. Pač pa ima članek v „Slovenca“, v katerem isti njega pomiluje radi selitvenih stroškov njegove rodbine. Celo to umazano perilo nisem nameraval spraviti v javnost, marveč pustiti pri kompetentnih oblastih. Pojasnil sem le toliko, da se ve, kje se nahaja maslo. Dr. Gorišek.

Minister za zunanje zadeve dr. Trumbić je ozdravel.

Avstriji grozi nevarnost, da ostane brez moke in kruha, ako se ji ne posreči dobiti pravočasno inozemskih plačilnih sredstev. Da bo mogla v najbližnji bodočnosti vsaj še par dni živeti potrebuje okrog 15 milijonov holandskih goldinarjev. Tako živi Avstrija, odkar se je „otresla nadležnih Slovencev!“

V našem mestu so ruski častniki, katere so vrgli boljševiki na severu čez mejo, odkoder potujejo sedaj preko Nemčije, Češkoslovaške, Avstrije ter Jugoslavije na južno rusko fronto generala Denjikina.

S Koroške. Za plebiscit v A-pasu bo treba še mnogo podrobnega dela, da ljudje ob usodepolni uri ne bodo ostali domu. Izvedba plebiscita bo padla namreč v tiste mesece, ko bo koroške gore in doline pokrival debel sneg, kar bo posebno onim, ki stanujejo visoko v gorah ter raztreseni daleč proč od občin, otežkočilo priti na glasovanje. Da so pa ravno ti ljudje najzavednejši Slovenci, to je gotovo vsakemu znano. Istotako bo treba skrbeti za to, da se bo višilo glasovanje v vsaki taki občini dva dni; tako da bodo prišli na glasovanje lahko izmanoma vsi, ker na en dan in ob enem in

istem času absolutno ne bo mogoče vsem zapustiti doma, posebno onim, ki stanujejo na samotni ne. Po mestih bo glasovanje mnogo bolj enostavno; ljudje bodo imeli do komisije bližje, tako, da prav gotovo nobeden ne bo zadržan. Ravno v tem pa tiči vsa nevarnost za nas, ker mesta so, kakor znano, po večini nemškutarska. Poznavalci razmer računajo, da bomo dobili v najboljšem slučaju 70 procentov glasov. Stvar je zelo resna, torej na delo!

Zahteva tiskarskega, knjigoveškega, kartonažnega ter pomožnega osebja. Lastnikom tiskarn, litografij in knjigoveznic ter kartonažnih tovarn v Sloveniji je izročilo delavstvo spomenico, v kateri zahteva: 1. povišanje plač in sicer kvalificiranemu delavstvu za 150 do 200 kron, pomožnemu osebju za 100 kron in vajencem za 50 kron na teden in oseb; 2. zvišanje doklad za nočno delo; 3. pogajanja o obnovi tarifne pogodbe, ki poteče koncem t. l., se morajo začeti sredi novembra in končati do 31. decembra 1919; 4. ustanovi naj se paritetna komisija, sestojeca iz petih članov delodajalcev in petih članov pomočništva, ki naj skrbi za redno času primerno regulacijo plač. — Pogajanja o teh zahtevah morajo biti končana v soboto, 11. t. m. opoldne. — Iz krogov delavstva smo o tem še prejeli: V ponedeljek, dne 6. t. m. so grafični uslužbenci in knjigovezi predložili organizacijam lastnikov tiskarn in knjigoveški zadrugi svoje zahteve po povišanju plač. V tem gibanju je združeno vse delavstvo v tiskarnah in knjigoveznicah. Delavstvo zahteva, da se plače zenačijo s plačami tiskarniških in knjigoveških uslužbencev v Zagrebu, Sarajevu in hrvatskih provincialnih mestih. Zvišanje plač se zahteva že to soboto. Delodajalci do danes še niso odgovorili. Delavstvo zahteva, da se morajo rešiti vse zahteve solidarno, nedeljeno, sicer bo delavstvo nastopilo solidarno brez razlike — kvalificirano in nekvalificirano. Vsega v tem gibanju prizadetega delavstva je približno 1000 oseb.

Kongres jugoslovanske omladine odgoden. Odbor jugoslovanske omladine poroča: Ker so zadnji čas nastale nepremagljive težkoče glede nastanjenja udeležencev kongresa jugoslovanske omladine, je konferenca seniorjev sklenila, odgoditi kongres na nedoločen čas. Odbor prosi vse omladnice, zlasti organizacije in poverjenike, da takoj obvestijo tovariše, da ne bodo potovali v Zagreb.

Bankovci gotovi. Iz Beograda javljajo, da so naši bankovci po 5, 10 in 20 dinarjev, ki se izdelujejo v Parizu, izgotovljeni in jih komisija že sprejema.

Mariborska eskomptna banka je razvila v zadnjem času živahno delovanje. V najkrajšem času bode zvišala svoj akcijski kapital za nekoliko milijonov, ker se je promet že sedaj toliko pomnožil, da se čuti nujna potreba zvišanja in to tem bolj, ker se je upravni svet odločil, da ustanovi v osvobojenih krajih svoje podružnice. I. t. m. se je otvorila podružnica za Prekmurje v Murski Soboti, katera že redno posluje, na kar opozarjamo posebno gg. trgovce, kateri so v trgovski zvezi s Prekmurjem. Ker je Mariborska eskomptna banka naš domači zavod, istega vsem toplo priporočamo.

Vlom v vozeči vlak. Zagrebški listi poročajo, da je te dni neznan zlikovec izvršil prav ameriansko tatvino. Na progi med Celjem in Štorami je skočil na vozeči vlak in iz vagona za prtljago pometal več košar, ki jih je potem opleni. Med oškodovanci je tudi gospa Štefa Dragutinović, članica zagrebskega gledališča, ki ima za 40.000 kron škodo.

Šola Glasbene Matice Maribor. Vsi učenci, ki še niso prijaviili ravnateljstvu, kdaj imajo čas za uk, naj to store takoj, da se jim nakažejo ure. Oni učenci, ki so to že storili, imajo že redni pouk. Prijave sprejema ravnatelj glasbene šole vsak dan od 9.—12. in od 15.—18. ure v društvenih prostorih nad Götzovo dvorano.

Trgovci imajo 10. oktobra ob 19. uri zvečer pri »Gambrinu« važen sestanek. V interesu vsakega trgovca je, da se sestanka udeleži.

Seznam telefonskih abonementov izide te dni. Naročila sprejema pošta Maribor I.

Tergatvena veselica bo v soboto, dne 11. t. m. v restavraciji »Pri koroškem koldvoru«. Začetek ob 17. uri.

Velika nogometna tekma š. k. »Slovan I« (Ljubljana) — I. slov. š. k. »Maribor I.« Na poziv ljubljanskega športnega kluba »Slovan« se vrši v nedeljo, dne 12. septembra ob 15. (3.) uri na športnem prostoru Tezno velika nogometna tekma imenovanih klubov. Sestava moštva ljubljanskih gostov je izborna in pričakovati je ostre, zanimive igre. Občinstvo se bo gotovo rado odzvalo pozivu in s tem počastilo ljubljanske goste. Komur je hoja na Tezno prenaporna, lahko uporabi vlak št. 843, ki odpelje ob pol 14. (pol 2.) uri iz Maribora gl. kol. K mnogoštevilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Gledališke vesti.

V soboto je, kakor se je že objavilo »Amnestija«, »Medved« na abonement A13. Pri izborni razvrstitvi glavnih vlog se bode nudil vsem prijateljem umetnosti izreden večer, take, da bode vsak prišel popolnoma na svoj račun. Predprodaja se je že pričela. V odmorih svira voj. divizijska godba. — V nedeljo popoldne ob pol 15. (pol 3.) uri je ob zelo znižanih cenah prva popoldanska ljudska predstava drame »Tugomer« S to predstavo je dana vsem, tudi najširšim slojem prilika, ogledati si to velikanško narodno dramo in sicer pri isti razdelitvi vlog, kakor pri otvoritveni predstavi in pri znižanih cenah. — Zvečer se uprizori na abonement »B13« Finžgarjeva »Veriga«, na kar se občinstvo posebno opozarja, da si preskrbi ob pravem času vstopnice, ker vlada za ta večer veliko zanimanje. U. P.

Širite naš list!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Ministrska kriza.

Beograd, 9. oktobra. Današnja »Tribuna« javlja: Dr. Pavlovič je dobil danes odgovore vseh opozicijskih strank, da nočejo vstopiti v nov kabinet. G. Protić je v svojem imenu dr. Pavloviča že vnaprej obvestil o možnosti negativnega odgovora na njegovo ponudbo. V sredo popoldne je imel sejo tudi radikalni klub in je na njej sklenil, da odbije ponudbo dr. Pavloviča.

Beograd, 9. oktobra. »Politika« piše: Ker gospod Pašić sedaj ne želi sestaviti nove vlade in ker je to tudi dr. Trumbić odbil, češ da ne pozna še dovolj notranjih razmer, se je snoči pojavil kot kandidat za ministrski predsedstvo g. Mihajlo Jovanović, predsednik kasacijskega sodišča. Njegovo kandidaturo podpira Pašić in se zdi, da bi bile tudi ostale stranke pripravljene podpirati njegovo kandidaturo. Naravno je, da ima ta pojav tudi svoje nasprotnike, ker stoji g. Jovanović izven parlamenta.

Vprašanje Reke.

Pariz, 9. oktobra. Kakor doznava »Matin« iz Rima, bi bila italijanska vlada pripravljena privoliti v tako rešitev reškega vprašanja, da bi se iz Reke in Voloskega ustanovila upravna celota, ki bi jo upravljal zveza narodov; pri tem bi morala teritorialna zveza z Italijo ostati neprekinjena. Italijanska vlada bi pa obdržala varstvo nad italijanstvom Reke.

Wilsonova bolezen.

New York, 8. oktobra. Bolezen predsednika Wilsona vidno vpliva na politični položaj. Govori Wilsonovih nasprotnikov ne vznajajo več osebnih žaljk. Sodi se, da bo mirovna pogodba v kratkem odobrena.

Slovensko meštno gledališče**REPERTOIRE:**

V petek: Zaprt.

V soboto: „Amnestija“, „Medved“, abon. A.

V nedeljo popoldne ob 15. (13.): „Tugomer“ pri nižanih cenah. Zvečer: „Veriga“, abon. B-3.

Velik shod bo v nedeljo v Mariboru! Govorijo zastopniki vseh treh delov našega naroda: Srb, Hrvat in Slovenec. Agitirajte!

VABILO

na

vinsko trgatstvo

katera se vrši

v soboto, dne 11. oktobra 1919 ob 17. (5.) uri popoldne

v gostilni

Terezije Čolnik, restavracija „Pri koroškem kolodvoru“

Med drugim tudi godba.

Vstopnina 2 K.

I. Mariborski bioskop

Tegethoffova cesta.

Največje in najimnitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Od sobote 11. do 15. oktobra 1919:

Karakterističen in prekrasen umetniški spored!

Rotenburžani

Drama v 5 dejanjih z prekrasno umetnico

Lija Mara

in druge krasne podobe!

Od 16. do 19. oktobra

Cesarjevič Rudolf — Tragedija v Mayerlingu.

Vsako sredo in soboto novi spored!

Predstave se vrše vsak dan ob 18. (6.) in 20. (8.) uri zvečer. Ob nedeljah in praznikih ob 15. (3.), 16. (4.), 18. (6.) in 20. (8.) uri zvečer.

Gospodična

za sprejem strank se takoj sprejme. Atelje „MAKART“, Gosposka ulica 27.

Dva pisalna stroja

kupi Mariborska eskomptna banka.

MALA OZNANILA.

Pouk v francoskem, hrvatskem in češkem jeziku. Naslov v upravnistvu. 3-3

1 klak, 1 cilindar, 56 cm, na prodaj. Naslov pove upravnistvo 3-3

Prodaj zimsko suknjo (moško) rjavo, ang'ško blago (800 K). Ogleda se lahko med 17.—18. uro popoldne. Naslov pove upravnistvo. 3-2

Na hrano in stanovanje se sprejmeta s 1. novembra dva gospoda. Naslov: Cesarska cesta št. 4, I. nadstropje, vrata 4. 3-2

Stanovanje iz treh sob in eno iz ene sobe in drugimi prostori, tudi cela vila, se odda takoj v najem pri kolodvoru v Račjem. 3-2

Služkinja

(dekla), stara od 20—30 let, večja priproste kuhe, gospodinjstva, k malemu otroku se išče k mali obitelji v Prevalje. Naslov pove upravnistvo. 4-3

Oznaila „UNION-PRORAGANDE“, Maribor. Gosposka ulica št. 25.

Barva vsakovrstno blago 10-7
Kemično čisti obleke
Pere in svetlolika
ovratnike, zapestnice in srajce.JOS. REICH
Maribor, Gosposka ulica 38
Poštna naročila se izvršujejo točno.**Občinska hranilnica v Mariboru**

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Župnijska ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog K 42,442.640-26

Rezervni fondi K 2,749.997-67

Shramba za pupilske hranilne knjižice itd.

Sprema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po navišji točasno običajni obrestni meri.

Uradije vsak dan od 8.—12. ure razun nedelje in praznikov.